

៦

កិច្ចការពិស្តារ

ឧបករណ៍គណនេយ្យភាពសង្គម

សវនកម្មសង្គម

សវនកម្មសង្គម
២២*២២

មាតិកា :	ទំព័រ
១. និយមន័យ.....	៣
២. គោលបំណង.....	៣
៣. ដំណើរការអនុវត្ត.....	៤
៤. តើសវនកម្មសង្គមបានអនុវត្តនៅកន្លែងណាខ្លះ?	៦
៥. ចំណុចខ្លាំង និងការប្រឈម.....	៧
៦. ខ្លឹមសារមេរៀន:.....	៨

សវនកម្មសង្គម (Social Audit)

សវនកម្មសង្គម (នៅពេលខ្លះក៏ត្រូវបានគេហៅថា គណនេយ្យសង្គមផងដែរ (Social Accounting)) ជាដំណើរ ប្រមូលព័ត៌មានពីធនធានរបស់អង្គការមួយ។ ព័ត៌មានត្រូវវិភាគ និងចែកចាយជាសាធារណៈ តាមលក្ខណៈការចូលរួមមួយ។ ទោះជា ពាក្យ "សវនកម្ម" ត្រូវបានយកមកប្រើ សវនកម្មសង្គមមិនពាក់ព័ន្ធនឹង ការត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញវត្ថុនោះទេ។ សវនកម្មសង្គមផ្តោតជាសំខាន់ថា ធនធានត្រូវបានប្រើប្រាស់ចំពោះគោលបំណង សង្គមបានយ៉ាងដូចម្តេច។

១. និយមន័យ

សវនកម្មសង្គម ជាដំណើរការដែលបង្កើតឡើងដោយប្រជាពលរដ្ឋក្រោមការសម្របសម្រួលជាមួយរដ្ឋបាល មូលដ្ឋាន ដើម្បីធានាឱ្យប្រជាពលរដ្ឋទទួលបានព័ត៌មានលម្អិតពីការប្រើប្រាស់ធនធាន (ទាំងហិរញ្ញវត្ថុ និងមិនមែន ហិរញ្ញវត្ថុ) ដែលប្រើប្រាស់ដោយភ្នាក់ងារសាធារណៈសម្រាប់ផ្តួចផ្តើមការអភិវឌ្ឍន៍។ សវនកម្មសង្គមជាធម្មតាធ្វើ ជាទម្រង់ វេទិកាសាធារណៈ។

២. គោលបំណង

ដែនកំណត់របស់សវនកម្មសង្គមមានភាពខុសគ្នា។ ដែនកំណត់អាចប្រើសម្រាប់ស៊ើបអង្កេតកិច្ចការរបស់ នាយកដ្ឋានរដ្ឋាភិបាល ដោយប្រើពេលច្រើននៅក្នុងស្រុកមួយចំនួន។ ដែនកំណត់អាចប្រើប្រាស់ផងដែរដើម្បី គ្រប់គ្រង គម្រោងជាក់លាក់មួយនៅក្នុងភូមិមួយតាមពេលវេលាកំណត់។ សវនកម្មភាគច្រើនជាធម្មតាមាន សកម្មភាព និងលទ្ធផលដូចខាងក្រោម :

- បង្កើតព័ត៌មានដែលមានភស្តុតាងជាមូលដ្ឋាន ទាន់ហេតុការណ៍ និង មិនលំអៀង
- បង្កើតការយល់ដឹងក្នុងចំណោមអ្នកទទួល និងអ្នកផ្តល់សេវានៅមូលដ្ឋាន
- ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការទទួលបានព័ត៌មានរបស់ពលរដ្ឋពាក់ព័ន្ធដែលរស់នៅរដ្ឋាភិបាល
- ជាឧបករណ៍មានតម្លៃសម្រាប់បង្ហាញឱ្យឃើញពីអំពើពុករលួយ និងការគ្រប់គ្រងមិនបានល្អ
- ផ្តល់ឱកាសឱ្យអ្នកពាក់ព័ន្ធមានឥទ្ធិពលទៅលើឥរិយាបថរបស់រដ្ឋាភិបាល និង
- ពិនិត្យតាមដានដំណើរការ និងជួយការពារមិនឱ្យមានការលួចបន្លំ ។

៣ . ដំណើរការអនុវត្ត

វិធីសាស្ត្រសវនកម្មសង្គមមានភាពផ្សេងៗគ្នា និងទទួលបានទិពលពីកត្តាដូចខាងក្រោម : បរិបទប្រទេស ព័ត៌មានដែលអាចទទួលបាន និងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់និងធនធាន។ ជាទូទៅសវនកម្មសង្គម រួមបញ្ចូលនូវជំហាន មួយចំនួនដូចខាងក្រោម :

ក.កំណត់គោលបំណង

គោលបំណងរបស់សវនកម្មសង្គម គួរតែគូសបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់លាស់។ ជាដំបូង ត្រូវកំណត់នូវ ភ្នាក់ងារ/គម្រោងដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធដែលនឹងត្រូវធ្វើសវនកម្ម។

ខ.កំណត់អ្នកជាប់ពាក់ព័ន្ធ

អ្នកពាក់ព័ន្ធគួរតែកំណត់ និង រួមបញ្ចូលទៅក្នុងដំណើរការទាំងមូល។ អ្នកពាក់ព័ន្ធគួរមានសមាសភាព មកពីអង្គការពាក់ព័ន្ធរបស់រដ្ឋាភិបាលដូចជា អ្នកផ្តល់សេវា/ឬអ្នកទទួលកិច្ចសន្យា តំណាងសង្គមស៊ីវិល អ្នកទទួលផល និងកម្មករ របស់អ្នកផ្តល់សេវា។ ក្រុមដែលមានតំណាងតិចតួចនៅក្នុងសង្គម គួរត្រូវទទួលបានការរាប់បញ្ចូលផង ដែរ។

គ.ការប្រមូលទិន្នន័យ

សវនកម្មសង្គមប្រើប្រាស់ វិធីសាស្ត្រប្រមូលទិន្នន័យផ្សេងៗរួមបញ្ចូលគ្នាសម្រាប់ទទួលបានទិន្នន័យជាប់ ពាក់ព័ន្ធ រួមមានទាំងការសម្ភាសន៍ ការស្ទង់មតិ ការសាកល្បងពិនិត្យគុណភាព ការបកស្រាយស្ថិតិ ករណីសិក្សា ការអង្កេតដោយចូលរួម ការវាយតម្លៃជាបន្តបន្ទាប់ ប្រមូលកំណត់ត្រាជាផ្លូវការដែលពាក់ព័ន្ធ និងដកស្រង់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធពីប្រភព ទិន្នន័យផ្សេងៗដែលមានស្រាប់។ នេះជាដំណាក់កាលសំខាន់នៅក្នុងដំណើរ ការ ប៉ុន្តែមានលក្ខណៈពិបាកនិងបញ្ហាប្រឈមច្រើន ពីព្រោះភ្នាក់ងារដែលត្រូវស៊ើបអង្កេតអាចគ្មានឯកសារ កត់ត្រា ត្រឹមត្រូវ ឬអាចគ្មានឆន្ទៈផ្តល់កំណត់ត្រាទាំងនោះ។ ការរួមបញ្ចូលមន្ត្រីដែលមកពី ភ្នាក់ងារផ្សេងៗដែលគេកំពុង វាយតម្លៃឱ្យចូលរួមពិតជាមានសារសំខាន់ណាស់ ពីព្រោះពួកគេមានឆន្ទៈផ្តល់ព័ត៌មាន និងប្រសិនបើពួកគេបាន ចូលរួម និងយល់ដឹងពីសក្តានុពលអត្ថប្រយោជន៍នៃដំណើរការទាំងមូល។

ការធ្វើការសាកល្បងពិនិត្យគុណភាព អាចត្រូវចំណាយខ្ពស់ ហើយមិនអាចទទួលបានផលទេបើថវិកាមាន កំណត់។ ការសាកល្បងពិនិត្យគុណភាពអាចធ្វើលើ (ខ៖ សាកល្បងលើគុណភាពស៊ីម៉ង់ដែលបានប្រើក្នុងសំណង់ មួយ ឬការលាយកៅស៊ូធ្វើផ្លូវ)។ ករណីទាំងនេះបានបង្កើតនូវភស្តុតាងជាក់ស្តែងពីការប្រើប្រាស់ធនធានខុស។

ដំណើរការប្រមូលទិន្នន័យ គឺមានទំហំធំ និងចំណាយ ពេលវេលាច្រើនផងដែរ។ គណកម្មាធិការសវនកម្ម ក្នុងសហគមន៍នីមួយៗអាចទទួលបាន ឬសម្ភាសន៍តំណាង ដូចជា អភិបាលក្រុង ប្រធានលទ្ធកម្ម

អង្គការទទួលបន្ទុកធ្វើកិច្ចសន្យា និងសម្រាប់មើលទីតាំង (ផ្លូវ អាគារជាដើម) និងសម្រាប់ប្រមូលព័ត៌មានពីលទ្ធផលគម្រោងទាំងមូល។

ឃ. ការវិភាគទិន្នន័យ

ការបកស្រាយកំណត់ត្រាជាផ្លូវការ អាចជួបឧបសគ្គ និងមានភាពស្មុគស្មាញ។ ព័ត៌មានប្រមូលបានតាមរយៈវិធីសាស្ត្រផ្សេងៗគ្នា និងប្រភពខុសៗគ្នាក្នុងតំបន់សង្គមទូទៅមួយ ដែលអ្នកពាក់ព័ន្ធនឹងដំណើរការនេះគ្រប់រូបអាចយល់បានដោយងាយ។ សម្រាប់ទិន្នន័យត្រូវធ្វើឱ្យកាន់តែងាយយល់។

ង. ការថែកថាយ និងទទួលព័ត៌មានត្រឡប់ពីព័ត៌មានទទួលបាន

លទ្ធផលបានមកពីសវនកម្ម ត្រូវផ្តល់ឱ្យទៅអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់សម្រាប់ទទួលព័ត៌មានត្រឡប់។ ពលរដ្ឋដែលបានធ្វើការក្នុងតំបន់គម្រោងដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងដំណាក់កាលនេះ ដោយហេតុតែពួកគេអាចផ្ទៀងផ្ទាត់ទូរលេខ ទាក់ទងនៅទីនឹង ធនធានសម្ភារៈ និងធនធានមិនមែនសម្ភារៈដែលលើកឡើងនៅក្នុងឯកសារគម្រោង។ ការផ្តល់ព័ត៌មាននេះ បានផ្តល់ឱកាសសម្រាប់កសាងចលនាប្រជាពលរដ្ឋ និងឱ្យសាធារណៈធ្វើការកាត់សេចក្តីដោយចំហ។ ការផ្តល់ព័ត៌មាន ឬសវនកម្មសង្គមមួយចំនួន បានប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយដោយចៃដន្យប្រឌិត ដូចជា ចម្រៀង ការសំដែងតាមផ្លូវ ការចងបដាសម្រាប់ពន្យល់ពីដំណើរការ និងផ្សព្វផ្សាយសម្រាប់ធ្វើការសវនាការសាធារណៈ (public hearing)។

ច. សវនាការសាធារណៈ (Public Hearing)

នៅក្នុងតំបន់ធំ សវនាការសាធារណៈគួររៀបចំឡើងឱ្យបានច្រើនដង ព្រោះទីតាំងដែលមានភាពងាយស្រួល និងអាចចូលរួមបានពីគ្រប់សមាសភាពទាំងអស់ពិតជាមានភាពចាំបាច់ណាស់។ នៅដើមសវនាការ បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង (rules of conduct) ត្រូវពន្យល់អ្នកចូលរួមដើម្បីជៀសវាងជម្លោះ។ បន្ទាប់មកក្រុមការងារ ឬអ្នកស្រុកត្រូវរៀបរាប់ លទ្ធផលរបស់សវនកម្មសង្គម ដែលរួមមានទាំងភស្តុតាងនៃអំពើពុករលួយ អប្រសិទ្ធភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ មូលនិធិ ឬការធ្វើផែនការមិនបានល្អ មន្ត្រីសាធារណៈបានផ្តល់ឱកាសគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់កែប្រែទង្វើរបស់ពួកគេក្នុងគម្រោងជាដើម។ ក្រុមដែលមានតំណាងតិចតួនលើកទឹកចិត្តឱ្យបញ្ចេញយោបល់របស់ពួកគេយ៉ាងសកម្ម។

ឆ. ការត្រួតពិនិត្យតាមដាន

បន្ទាប់ពីសវនាការសាធារណៈ របាយការណ៍ចុងក្រោយរបស់សវនកម្មសង្គមនិងត្រូវសរសេរឡើង។ របាយការណ៍ នេះរួមបញ្ចូលទាំងអនុសាសន៍សម្រាប់រដ្ឋាភិបាលដែលលើកឡើង ជាឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែងពីអំពើពុករលួយ និងការគ្រប់គ្រងមិនបានត្រឹមត្រូវ។ របាយការណ៍គួរផ្សព្វផ្សាយឱ្យបានទូលំទូលាយទៅដល់ មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ អ្នកចូលរួមដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធនៅក្នុង ដំណើរការ និងអង្គការ ជាប់ពាក់ព័ន្ធនានា។ លទ្ធផលចម្បងៗ និងសកម្មភាពជា អនុសាសន៍គួរផ្សព្វផ្សាយជាលាយលក្ខណ៍ ក្នុងផ្សព្វផ្សាយពីម្នាក់ទៅម្នាក់។

៤.តើអ្នកណាជាអ្នកអនុវត្តសវនកម្មសង្គម?

ជំហានសវនកម្មដូចអធិប្បាយខាងលើមានភាពខុសគ្នាៗអាស្រ័យលើភ្នាក់ងារ និងធនធានដែលមានជាក់ស្តែង។ នៅបណ្តាប្រទេសមួយចំនួន រដ្ឋាភិបាលធ្វើសវនកម្មសង្គមសម្រាប់វាយតម្លៃខ្លួនឯងយ៉ាងទៀងទាត់។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍជាច្រើន អង្គការសង្គមស៊ីវិលបានផ្តើមដំណើរការសវនកម្មសង្គម ដើម្បីឱ្យរដ្ឋាភិបាលមានការទទួលខុសត្រូវលើសកម្មភាពរបស់ខ្លួន។ យោងទៅតាមដែនកំណត់របស់សវនកម្ម អង្គការសង្គមស៊ីវិលផ្សេងៗ ស្ថាប័នស្រាវជ្រាវ ឬភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលអាចធ្វើការងាររួមគ្នាដោយស្ថិតក្រោមទិសដៅនៃស្ថាប័នដឹកនាំតែមួយ។ ជម្រើសរបស់ភ្នាក់ងារអនុវត្តមានសារៈសំខាន់បំផុតចំពោះជោគជ័យនៃដំណើរការសវនកម្ម។ អង្គការត្រូវបានគេមើលឃើញថាសំខាន់ និងមិនលំអៀងខាងគណបក្ខដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធក្នុងដំណើរការ។

៤. តើសវនកម្មសង្គមបានអនុវត្តនៅកន្លែងណាខ្លះ?

សវនកម្មសង្គមត្រូវបានអនុវត្តនៅប្រទេសជាច្រើន។ ពេលខ្លះ សវនកម្មសង្គមត្រូវបានប្រើដើម្បីស៊ើបអង្កេត ពីគុណភាពសេវា ដូចជា ធនាគារ គយ ឬសាលារៀន បើទោះជាកិច្ចការចម្បងរបស់សវនកម្មសង្គមផ្តោតទៅលើ កិច្ចការសាធារណៈ។ ពេលវេលាសម្រាប់ការស៊ើបអង្កេតមានរយៈពេលចាប់ពីពីរទៅប្រាំឆ្នាំ។ សវនកម្មសង្គមត្រូវបានប្រើបន្ទាប់ពីបញ្ចប់ គម្រោងនិងអំឡុងពេលដំណាក់កាលធ្វើផែនការ ឬដំណាក់កាលអនុវត្ត។ សវនកម្មអំឡុងពេលដំណាក់កាលធ្វើ ផែនការ និងអនុវត្តជាធម្មតាមិនសូវបានផលទេ ពីព្រោះតម្រូវឱ្យមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជិតស្និទ្ធជាមួយភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល ដែលត្រូវធ្វើសវនកម្ម។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ បើអាចធ្វើបាន សវនកម្មអំឡុងពេលដំណាក់កាលធ្វើផែនការ មានអត្ថប្រយោជន៍រាវ៉ាងមិនឱ្យមានសកម្មភាពមិនត្រឹមត្រូវណាមួយ តាមរយៈការពិនិត្យតាមដានលើការធ្វើសេចក្តីសំរេចចិត្ត ការដេញថ្លៃ ការធ្វើកិច្ចសន្យា និងការប្រតិបត្តិ។ សវនកម្មសង្គម ធ្វើឡើងក្រោយពីគម្រោងបានបញ្ចប់អាចត្រូវធ្វើដោយឯករាជ្យដោយអន្តរាគមន៍ខ្លាំងក្លារបស់ភ្នាក់ងារក្រោមការពិនិត្យពីមួយ បើទោះជាតែងតែតម្រូវឱ្យមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាអប្បបរមាដើម្បីទទួលបានឯកសារចាំបាច់ ជាពិសេសប្រសិន បើគ្មានមធ្យោបាយទទួលបានព័ត៌មានដោយស្របច្បាប់។

ការងារសវនកម្មសង្គមបានបង្កើតនូវលទ្ធផលដូចខាងក្រោម :

- ការងារទូទាត់ប្រាក់ឱ្យ តែពុំទាន់ធ្វើនៅឡើយ ដូចជា ផ្លូវឬអណ្តូងទឹកមានតែនៅលើក្រដាស
- ការងារធ្វើបានដោយអន្លើៗ (មានតែការងារមួយភាគក្នុងរបាយការណ៍ដែលបានធ្វើ ឬមានតែការងារមួយភាគក្នុងការព្រមព្រៀងត្រូវបានបំពេញ)

- គុណភាពការងារដែលធ្វើហើយអង្គជាក្នុងកិច្ចសន្យា
- ការងារដែលបញ្ចប់មានវិស័យប្រតិបត្តិ និងការទូទាត់ចំណាយពីរដង
- បញ្ជីខ្មោច រួមមាន "កម្មករខ្មោច" (ឈ្មោះមនុស្សស្លាប់ហើយ ដែលចាកចេញពីភូមិ មិនដែលធ្វើការងារក្នុងគម្រោង មានឈ្មោះក្នុងបញ្ជីបើកប្រាក់ខែ)
- ប្រាក់ឈ្នួលការងារទាបជាងការកត់ត្រាក្នុងរបាយការណ៍

៥. ចំណុចខ្លាំង និងការប្រឈម

ចំណុចខ្លាំង	ការប្រឈម
ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវតម្លាភាពការងារ/សេវាសាធារណៈ	រារាំងការចាប់យកឱកាសរបស់ក្រុមមនុស្ស ឈ្មោះល្បី
របាយការណ៍ និងកាត់បន្ថយអំពើពុករលួយ និងការចាត់ចែងខុស	រដ្ឋាភិបាលគ្មានកាតព្វកិច្ចស្របច្បាប់ ក្នុងការបញ្ចេញប្រតិកម្មចំពោះលទ្ធផល
ធ្វើឱ្យគុណភាពការងារ/សេវាសាធារណៈប្រសើរឡើង	ដំណើរការត្រូវការពេលវេលា តម្លៃ និងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងខ្លាំងក្លារបស់អង្គភាព
ពង្រឹងសមត្ថភាពសហគមន៍ក្នុងការធ្វើផែនការដោយមាន ការចូលរួម	សមត្ថភាពរៀបចំមតិយោបល់របស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ

ការប្រឈមផ្សេងៗទៀត: ធានានូវភាពរៀបរយរបស់ទិន្នន័យ និងប្រើប្រាស់ទិន្នន័យដោយទូលំទូលាយ:

គុណភាពទិន្នន័យដែលប្រមូលបាន និង ការយល់ឃើញពីរបៀបរៀបរយចំណាយមិនលំអៀងមានសារសំខាន់ចំពោះដំណើរការដោយរលូននិងផ្អែកទៅលើកត្តាជាច្រើន:

- ទិន្នន័យគួរតែប្រមូលជាប្រព័ន្ធ និងស៊ីស្ទង់ក្នុងគ្រួសារ សហគមន៍ និង ការឃ្នាំមើលគម្រោង/សេវា
- ដើម្បីធានានូវភាពត្រូវបណ្តុះបណ្តាលអ្នកប្រមូលទិន្នន័យ ដូច្នេះពួកគេអាចអនុវត្តវិធីសាស្ត្រប្រមូលទិន្នន័យបានល្អ
- ការបណ្តុះបណ្តាលពិសេសមានភាពចាំបាច់ណាស់សម្រាប់ពង្រឹងការយល់ដឹងផ្នែកបច្ចេកទេសដល់អ្នកប្រមូលទិន្នន័យ ដូចជាដំណើរការដេញថ្លៃ ច្បាប់កិច្ចសន្យា ឬវិធានការគម្រោងជាដើម។
- ធ្វើឱ្យប្រាកដថាក្រុមផ្សេងៗគ្នាទាំងអស់ត្រូវបានរាប់បញ្ចូល
- បញ្ចូលកំណត់ត្រាទិន្នន័យផ្លូវការដែលពាក់ព័ន្ធ និងអាចរកបាន

- តំបន់ជនបទក្រីក្រត្រូវតែទទួលបានការការពារ ដូច្នោះពួកគេគួរការភ័យខ្លាចពេលលើកឡើងពីកង្វល់នានារបស់ពួកគេ
- មុនពេលផ្សព្វផ្សាយលទ្ធផលជាសាធារណៈ ត្រូវត្រួតពិនិត្យភាពសុក្រិតភាព និង សុពលភាពទិន្នន័យ
- ជៀសវាងទម្លាក់កំហុសលើភាគីណាមួយ៖ សវនកម្មសាធារណៈបង្កើតឡើងសម្រាប់ផ្តោតលើប្រព័ន្ធនិងកម្មវិធីជាជាងផ្តោតលើបុគ្គល ឬអង្គភាព
- ជ្រើសរើសប្រជាពលរដ្ឋសហគមន៍ដែលគេគោរព និងអព្យាក្រឹត មិនលំអៀងខាងគណបក្សនយោបាយ ឱ្យធ្វើជាអ្នកសម្របសម្រួលសម្រាប់សវនកម្មសាធារណៈ
- ប្រយ័តមិត្តភ័ក្រ្តដល់មន្ត្រីស្តុកប្រាក់ឱ្យលាក់កំបាំងព័ត៌មាន ឬគំរាមអ្នកស្រុកមិនឱ្យផ្តល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនានា

៦. ខ្លឹមសារមេរៀន :

សវនកម្មសង្គមដើរតួនាទីជាឧបករណ៍ពិនិត្យតាម ជានិងជាឧបករណ៍វាយតម្លៃ :

- **ជាឧបករណ៍ពិនិត្យតាមជាន :** សវនកម្មសង្គមជាឧបករណ៍ត្រួតពិនិត្យ តាមជានសំខាន់មួយ ហើយអាចប្រើប្រាស់បានទាំងនៅដំណាក់កាលណាមួយក៏ឡើងពេលអនុវត្តគម្រោង និងក្រោយពេលអនុវត្តគម្រោងដើម្បីប៉ាន់ ប្រមាណលទ្ធផលចុងក្រោយរបស់គម្រោង។
- **ជាឧបករណ៍វាយតម្លៃ :** សវនកម្មសង្គមដែលអនុវត្តរួមគ្នាជាមួយអ្នកសម្របសម្រួលខាងក្រៅនិងសហគមន៍មូលដ្ឋាន អាចហៅថាការវាយតម្លៃ ដោយមានការចូលរួម។
- សវនកម្មសង្គមនាំមកនូវសច្ចធម៌ជូនអ្នកពាក់ព័ន្ធ